

آیین نامه شماره ۲۲

ذخائر فنی موسسات بیمه (جایگزین آیین نامه شماره ۱ و مکمل های آن)

با توجه به تبصره یک ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه سال ۱۳۶۶، شورای عالی بیمه در اجرای ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه را در ۱۳ ماده و ۲ تبصره به شرح زیر در جلسه مورخ ۱۳۶۷/۸/۱۱ مورد موافقت قرار داد:

آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه

فصل اول - کلیات

ماده ۱- موسسات بیمه مکلفند برای انجام تمام تعهداتی که موجب قراردادهای بیمه مستقیم و قراردادهای بیمه اتکایی به عهده گرفته اند، ذخائر فنی زیر را براساس ضوابط مقرر از طرف شورای عالی بیمه نگهداری و در ستون بدهی ترازنامه خود ثبت نمایند.

الف- در بیمه های زندگی

- ۱- ذخیره ریاضی برای پرداخت سرمایه ها و مستمریها .
  - ۲- ذخیره مشارکت بیمه گذاران در منافع برای پرداخت سهمی از منافع حاصله به بیمه گذاران.
  - ۳- ذخیره فنی تکمیلی برای تقویت سایر ذخائر فنی بیمه های زندگی و تضمین تعهدات موسسات بیمه.
  - ۴- ذخائر فنی بیمه عمر زمانی .
- ب - در بیمه های غیر زندگی:
- ۱- ذخیره حق بیمه برای خطرات جاری.
  - ۲- ذخیره خسارات معوق برای پرداخت خساراتیکه اعلام شده و در دست رسیدگی است.
  - ۳- ذخیره برگشت حق بیمه برای استرداد حق بیمه به علت فسخ یا ابطال یا تقلیل حق بیمه بعد از دوره مالی .
  - ۴- ذخیره ریاضی برای پرداخت مستمریها.
  - ۵- ذخیره مشارکت بیمه گذاران در منافع برای پرداخت سهمی از منافع حاصله به بیمه گذاران .
  - ۶- ذخیره فنی تکمیلی برای تقویت سایر ذخائر فنی بیمه های غیرزندگی و تضمین تعهدات موسسات بیمه .

ماده ۲- موسسات بیمه موظفند در موقع تنظیم حساب سود و زیان و ترازنامه سال مالی ۱۳۶۸، ذخائر فنی سال ۱۳۶۸ را طبق مقررات این آیین نامه محاسبه و به بدهکار حساب سود و زیان و بستانکار حساب ذخائر فنی منظور دارند و در موقع تنظیم حساب سود و زیان و ترازنامه سالهای بعد، هر سال ذخائر فنی آخر سال مالی قبل را به بستانکار حساب سود و زیان سال مالی منتقل و ذخائر فنی آخر سال مالی را به بدهکار حساب سود و زیان همان سال منظور نمایند.

فصل دوم - ذخائر فنی بیمه های زندگی

ماده ۳- ذخیره ریاضی بیمه های زندگی عبارت است از تفاوت بین ارزش فعلی تعهدات بیمه گر (اعم از سرمایه و مستمری) و ارزش فعلی تعهدات بیمه گذاران با رعایت مبانی فنی مورد استفاده در محاسبه حق بیمه که نسبت به سهم نگهداری موسسه بیمه محاسبه میشود.

ماده ۴- ذخیره مشارکت در منافع بیمه های زندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از معاملات بیمه های زندگی و سرمایه گذاری ذخائر فنی آن که بموجب شرایط قراردادهای بیمه های زندگی باید بین بیمه گذاران بیمه های زندگی تقسیم شود. سهم بیمه گذاران در منافع اعم از اینکه در پایان هر سال مالی یا سالهای بعد قابل تقسیم باشد باید در این ذخیره منظور شود.

ماده ۵- ذخائر فنی بیمه های عمر زمانی براساس مبانی تعیین شده برای بیمه های غیر زندگی (بغیر از بیمه های اتومبیل) موضوع فصل سوم این آیین نامه محاسبه و در حسابها منظور خواهد شد.

ماده ۶- ذخیره فنی تکمیلی در بیمه های زندگی عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - ۷٪ حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

ب - ذخیره فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است.

فصل سوم - ذخائر فنی بیمه های غیر زندگی

ماده ۷- ذخیره حق بیمه برای خطرات جاری در بیمه های غیر زندگی که عبارت است از حق بیمه های مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ ترازنامه تا انقضاء مدت قراردادهای بیمه بترتیب زیر محاسبه میشود:

- برای بیمه های اتومبیل (بدنه و شخص ثالث): ۴۵٪ حق بیمه بیمه نامه های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری .

- برای سایر بیمه ها: ۴۰٪ حق بیمه بیمه نامه های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری .

تبصره - در مورد اولین سال فعالیت موسسات بیمه در ایران برای هر یک از ماههای قبل از شروع فعالیت ۳/۵٪ حق بیمه بیمه نامه های صادره ظرف سال مذکور پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری به نصابهای مندرج در ماده فوق اضافه میشود. هرگاه موسسه بیمه در نیمه دوم ماه شروع به فعالیت کرده باشد ماه مزبور جزو ماههای فعالیت محسوب نمیگردد.

ماده ۸- ذخیره خسارات معوق در بیمه های غیر زندگی عبارت است از جمع برآورد خسارات اعلام شده در دست رسیدگی در آخر سال مالی پس از کسر سهم بیمه گر اتکایی.

ماده ۹- ذخیره برگشت حق بیمه در بیمه های غیر زندگی عبارت است از ۵۰٪ نسبت حق بیمه های برگشتی به کل حق بیمه در سه سال مالی قبل ضربدر حق بیمه سال مالی جاری پس از کسر حق بیمه اتکایی.

ماده ۱۰- ذخیره ریاضی در بیمه های غیر زندگی برای پرداخت مستمریهایی که قطعی شده عبارت است از ارزش فعلی تعهدات بیمه گر پس از کسر سهم بیمه گر اتکایی.

ماده ۱۱- ذخیره مشارکت در منافع بیمه های غیر زندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از هر یک از قراردادهای بیمه که بموجب شرایط قرارداد قابل پرداخت به بیمه گذاران باشد.

ماده ۱۲- ذخیره فنی تکمیلی در بیمه های غیر زندگی به استثنای "بیمه های خطرات جنگ که نسبت به آنها اتکایی واگذاری به خارج از کشور صورت نگیرد" عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - ۷٪ حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

ب - ذخیره فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است.

ماده ۱۲ مکرر - ذخیره فنی تکمیلی در بیمه های خطرات جنگ که نسبت به آنها اتکایی واگذاری به خارج از کشور صورت نگیرد عبارت است از حاصل جمع ارقام ردیف الف پس از کسر ارقام ردیف ب بشرح زیر:

الف - حق بیمه سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری داخلی به اضافه ذخیره فنی تکمیلی موضوع همین ماده و سایر ذخائر فنی مربوطه که از سال قبل منتقل شده اند.

ب - حاصل جمع ذخائر فنی مربوط سال مالی مورد نظر (بدون در نظر گرفتن ذخیره فنی تکمیلی) و خسارت مربوطه پس از کسر سهم اتکایی داخلی.

تبصره: در هر مورد که ذخیره فنی تکمیلی موضوع ماده ۱۲ مکرر در خصوص بیمه های خطرات جنگ که نسبت به آنها اتکایی واگذاری به خارج از کشور صورت نمیگیرد، کمتر از میزان ذخیره فنی تکمیلی به ماخذ مقرر در ماده ۱۲ گردد، میزان ذخیره فنی تکمیلی به ماخذ مقرر در ماده ۱۲ محاسبه خواهد شد.

فصل چهارم - ذخائر فنی بیمه های اتکایی قبولی

ماده ۱۳ - ذخائر فنی معاملات بیمه اتکایی قبولی با رعایت قواعد مقرر در مواد قبلی این آیین نامه و بموجب شرایط قراردادهای و توافقه های اتکایی محاسبه میشود.

این آیین نامه از تاریخ اجرای قانون مالیاتهای مستقیم مصوب مورخ ۱۳۶۶/۱۲/۳ جایگزین آیین نامه شماره ۱۰ مصوب مورخ ۱۳۵۳/۲/۹ و مکملهای ۱۰/۱ و ۱۰/۲ آن میگردد.

آیین نامه شماره ۲۲/۱ اصلاحی

مقررات مکمل آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه

اصلاح ماده ۱۲

شورای عالی بیمه بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱۲/۲۰ تصویب نمود که از سال ۱۳۶۹ ماده ۱۲ آیین نامه شماره ۲۲ موضوع ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره یک ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ بشرح زیر اصلاح و نیز فصل پنجم با ماده ۱۴ به آیین نامه مذکور اضافه شود

ماده ۱۲ - ذخیره فنی تکمیلی در بیمه های غیر زندگی، باستثنای " بیمه های خطر جنگ که نسبت به آنها اتکایی واگذاری به خارج از کشور صورت نگیرد عبارت است از حاصل جمع ارقام زیر:

الف - ۱۰٪ حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری

ب - ذخیره فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است

فصل پنجم: ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی

ماده ۱۴ - ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی عبارت است از حاصل جمع ارقام زیر:

الف - ۲/۵٪ کلیه حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

ب - ذخیره فنی تکمیلی حوادث طبیعی که از سال قبل منتقل شده است.

آیین نامه شماره ۲۲/۲ اصلاحی
مقررات مکمل آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه
اصلاح فصل پنجم آیین نامه ۲۲/۱

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۵/۲۱ بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران فصل پنجم از ذخائر فنی موسسات بیمه موضوع آیین نامه شماره ۲۲/۱ را بصورت زیر اصلاح نمود:

فصل پنجم: ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی

ماده ۱۴- ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - ۲/۵٪ کلیه حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

ب - ذخیره فنی حوادث طبیعی که از سال قبل منتقل شده است.

آیین نامه شماره ۲۲/۳

مقررات مکمل آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه

حذف ماده ۱۲ آیین نامه ۲۲ و اصلاح ماده ۱۲ آیین نامه ۲۲/۱

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۳/۱۱ با توجه به ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره یک از ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ متن پیشنهادی بیمه مرکزی ایران را بشرح زیر مورد تایید قرار داد:

ماده ۱۲ مکرر از آیین نامه شماره ۲۲ شورای عالی بیمه حذف گردد.

ماده ۱۲ آیین نامه شماره ۲۲/۱ بنحو زیر اصلاح شود:

۲- ماده ۱۲- ذخیره فنی تکمیلی در بیمه های غیر زندگی عبارتست از حاصل جمع اقلام زیر :

الف - ده درصد حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

ب - ذخائر فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است.

آیین نامه شماره ۲۲/۴

مقررات مکمل آیین نامه ذخائر فنی موسسات بیمه

اصلاح ماده ۷ آیین نامه ۲۲

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۷۴/۳/۲۹ با توجه به ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره یک از ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ متن پیشنهادی بیمه مرکزی ایران را بشرح زیر مورد تایید قرار داد:

در ماده ۷ آیین نامه شماره ۲۲ ذخائر فنی موسسات بیمه , بند زیر بین دو بند موجود اضافه شود:

- برای بیمه های باربری : ۵۰٪ حق بیمه بیمه نامه های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری + ۲۰٪ حق بیمه های صادره سال قبل پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

آیین نامه شماره ۲۲/۵

مقررات مکمل آیین نامه ذخائر فنی مؤسسات بیمه

اصلاح ماده ۶ آیین نامه ۲۲ و ماده ۱۲ آیین نامه ۲۲/۳

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۵ با توجه به ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره یک از ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶، بندهای الف ماده (۶) آیین نامه شماره (۲۲) و ماده (۱۲) آیین نامه شماره (۲۲/۳) شورای عالی بیمه را با لحاظ تغییرات مورد نظر وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی به شرح زیر مورد تأیید قرار داد:

الف - حداکثر ۲/۵ درصد حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری .

(آیین نامه شماره ۲۲/۵) مکرر

مقررات مکمل آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه

اصلاح بند الف مواد ۶ و ۱۲ آیین نامه ۲۲

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۴ با توجه به ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره یک از ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶، بندهای الف ماده (۶) آیین نامه شماره (۲۲) و ماده (۱۲) آیین نامه شماره (۲۲/۳) شورای عالی بیمه را با لحاظ تغییرات مورد نظر وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی بشرح زیر مورد تأیید قرار داد:

«الف - حداقل ۲/۵ درصد و حداکثر ۵ درصد حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکائی واگذاری.»

آیین نامه شماره ۲۲/۶

مقررات مکمل آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه (شماره ۲۲)

اصلاح ماده ۷ از فصل سوم آیین نامه شماره ۲۲

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۸ تصویب نمود که ماده ۷ از فصل سوم آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه (شماره ۲۲) بشرح زیر اصلاح شود:

«ماده ۷- ذخایر حق بیمه برای خطرات جاری در بیمه های غیرزندگی که عبارتست از حق بیمه های مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ ترازنامه تا انقضاء مدت قراردادهای بیمه به ترتیب زیر محاسبه می شود : برای همه بیمه ها چهل درصد حق بیمه بیمه نامه های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری.»

تبصره ذیل این ماده و آیین نامه شماره ۲۲/۴ به قوت و اعتبار خود باقی است.

آیین نامه شماره ۲۲/۷

مکمل آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه

اصلاح بند الف مواد ۶ و ۱۲ آیین نامه شماره ۲۲

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۰ بر اساس ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و تبصره ۱ ماده ۱۰۹ قانون مالیات های مستقیم تصویب نمود بند الف مواد ۶ و ۱۲ آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه (شماره ۲۲) به شرح زیر اصلاح شود:

“ سه درصد حق بیمه های سال پس از کسر حق بیمه های اتکایی واگذاری ”

کاریزما بیمه